

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . . . 4 frt. | Félévre . . . 2 frt.

Az „Erdélyi Gazda“ előfizetőinek a „Méhészeti Közlöny“ is megküldetik ingyen.

Az erdélyi gazdasági egyesület tagjai a „Méhészeti Közlöny“-nyel együtt ingyen kapják.

Az erdélyrészi méhészegylet tagjai egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 krral fizethetnek elő.

Külön a „Méhészeti Közlöny“-re előfizetni nem lehet.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

KOLOZSVÁRT, BELKÖZÉP-UTCZA 11. SZÁM.

Íde intézendők úgy a lap szellemi részét illető közlemények és hirdetések, valamint az előfizetések és hirdetései pénzek is.

Hirdetések és mellékletek a legolcsóbb árak mellett vétetnek fel.

Kéziratok nem adatnak vissza.

TARTALOM.

Az Erdélyi Gazdasági egyesület kérvénye a Képviselőházhoz. Kísérleti termelések a kolozsmonostori m. kir. gazd. tanintézet gazdaságában 1890-ben. V.—Ásványi Lajostól. A trágya hatására befolyásos körülmények. —é—től.

A budapesti állatkiállítás.

Légen szárított természetes marhatrágya.

Egy őszinte hang a magyar gazdatiszti congressusról.

Székely Sándortól.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egyesület állatkiállítási szakosztályának ülése április 26-án.

Vegyes közlemények.

Gazdasági munkálatok Erdélyben. A drótféreg irtása. Pályázat erdősítési jutalmakra. Ne adjunk cukrot a gyermekeknek! Száraz főzeléknek izletesebbé tétele. A legyeknek az istállóból való kipusztításának legjobb módja. Ablaküvegek és tükrök tisztogatása. Hernyóirtó szer. Terménymagvak próbatermesztésre.

Piaczi értesítő.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület kérvénye a Képviselőházhoz.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület — a közigazgatás és önkormányzat rendezéséről a vármegyében szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmából — a gazdasági felügyelők qualficatioja mikénti meghatározása tárgyában, a következő kérvényt intézte a Képviselőházhoz:

Mélyen tisztelt Képviselőház!

A vármegyei közigazgatás és önkormányzat rendezéséről szóló törvényjavaslat úgy általános jelentőségénél fogva mindenkinél, valamint azon különös intézkedéseivel fogva, melyeket a mezőgazdaság emelése érdekében megvalósítani kíván, különösen a gazdák körében az érdeklődést méltán fölkelte, mit igazolnak azon eszmemozgalomok, melyek a politikai és a gazdasági szakirodalomban megindultak s azon beható tanácskozások, melyek a törvényjavaslatnak a mezőgazdaságot érdeklő intézményei fölött a gazdasági egyesületek kebelében folytattatnak.

A mélyen tisztelt Képviselőház a különböző hatóságok és szakkörök részéről több rendbeli és több irányú kérvényekkel lön megkeresve, melyekben a m. t. Képviselőház bölcsességéhez azért folyamodnak, hogy a kérdéses törvényt az illető körök legjobb hite s meggyőződésével ajánlott s az állami élet organizmusa minden részének legüdvösebb módon méltóztassék megalkotni.

Az országos magyar gazdasági egyesület is járult a m. t. Képviselőházhoz egy kérvénnyel, melyben azt kéri, hogy a közigazgatási törvényjavaslat tárgyalása alkalmából tétlenség

intézkedés: I. a gazdasági szakértelem emelésére a gazdasági felügyelőkül alkalmazandó közegek részére; II. a gazdasági érdekképviselet szerveztessék és kapcsolatba hozassák az állami étellel és a közigazgatással és III. hogy a mezőgazdasági ügyekben állami szakszerű ellenőrzés és felügyelet gyakoroltassék.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület ezen kérvény kapcsán szintén kérvénnyel járul a m. t. Képviselőházhoz, melyben az országos gazdasági egyesület kérvényének tartalmára nézve nézetit is röviden kifejteni kívánja.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület szintén csatlakozik az országos gazdasági egyesület kérvényének II. és III. részéhez; az ezen szakaszokban felhozott érveket általánosságban magáévá teszi. Körülményesebb indoklás és kifejtés helyett csupán azt óhajtja ezuttal kifejezni, hogy az országos gazdasági egyesület kérvénye III. részében kontemplált országos gazdasági tanács megalkotásánál ezen erdélyi gazdasági egyesület se mellőztessék, mint a mely egyesület már közel fél század óta szolgálja a mezőgazdaság ügyét ezen országrészben.

Hozzájárul az Erd. Gazdasági Egyesület, az orsz. gazd. egyesület kérvényének I. részéhez is addig a határig, a meddig a gazdasági felügyelő hatáskörének kiszélesítése a főispánnak leendő alárendelése s királyi kineveztetése javasoltatik.

De nem teheti magáévá sem a vármegyei közigazgatás és önkormányzat rendezéséről szóló törvényjavaslatnak, sem az országos gazdasági egyesület kérvényének azon részét, a mely azt tartalmazza, hogy gazdasági felügyelőül csak a magyar-óvári akadémiát végzett egyén legyen kinevezhető.

Teljes tisztelettel kéri az Erd. Gazd. Egyesület a m. t. Képviselőházat, méltóztassék e törvényt úgy megalkotni, hogy gazdasági felügyelőkül nemcsak a magyar-óvári akadémiát, hanem a hazai többi, szintén felsőbb jellegű gazdasági tanintézeteket (kolozsmonostori, kassai, debreczeni és a keszthelyi gazd. tanintézeteket) érettségi vizsga után végzett hallgatói is és ne csak átmenetileg, de állandóan azután is kinevezhetők lehessenek.

Kérelmünk támogatásául bátrak vagyunk csupán a következő, tisztán tárgyilagos okokra hivatkozni.

A hazai gazdasági tanintézetek tananyaga és berendezése ugyanolyan, mint a magyar-óvári akadémiáé, épen olyan niveauju maga az oktatás is, úgy, hogy e tekintetben köztük lényeges különbség nem létezik, sőt a tanintézetek némely tantárgyainak óraszámja több, mint

az óvári akadémián, azon kívül külön gyakorlati tanévvel bírnak.

Igaz ugyan, hogy az óvári belépőktől a középiskolai végzettség és egy évi gazd. gyakorlat kívántatik meg, de ezen egy évi előleges gyakorlatot, mely sok esetben csak a gazdasági irnoki teendőkből állhatott — nagyon problematikus értékűnek lehet tekinteni.

Középiskolai végzettséggel pedig más tanintézeteken is tekintélyes számmal lépnek be, így pl. a kolozsmonostori m. k. gazdasági tanintézetben a hallgatók 40—48%-a érettségit tett s ezek között ismét jelentékeny arányban vannak azok, akik akadémiai, egyetemi tanulmány vagy végzettséggel lépnek az intézetbe; viszont a gazdasági tanfolyam végeztével számosan végeztek az egyetemen a jogi tanfolyamot.

A legutóbbi 15 évet véve fel, a tanintézetekből évente átlag 100 végzett egyén került ki, M.-Óvárról 40—50, s épen nem volna méltányos, hogy a kétszeres szám hason képzettségű egyénei okvetlen alárendeltessenek a m.-óvári végzettek szellemi értékének.

Ez annál kevésbbé volna indokolt, mert a gazdasági qualficatioit illetőleg a nagyméltóságú m. kir. belügyminister ur is 1888. évi jan. 12-én 83,316/87. sz. a. kiadott rendeletében kimondta, hogy: „a gazdasági tanintézeteken nyert végbizonyítványok olyanoknak tekintendők, melyeknek tulajdonosai adójuk kétszeres számításának kedvezményére igényt tarthatnak.“ Vagyis olyanoknak nyilvánítottak, mint a Magyar-Óvárott nyert végbizonyítványok és oklevelek s más akadémiai oklevelei.

És ha jóknak ítéltetnek a gazdasági felügyelői állásra a gazd. tanintézeteket érettségi után végzett egyének átmenetileg, nem szünt meg az ok arra, hogy az illetők később is kellőleg képesítetteknek ne tekintethessenek. Mert ha — amint az orsz. gazd. egyesület is óhajtja — a m.-óvári akadémia szellemi niveauja emeltetni czéloztatnék, különösen a jogi és államtudományi szakmák oktatásának bevonásával, ezen bővítése a tanításnak a gazd. tanintézetek hármánál: a kolozsmonostori, kassai és debreczeni tanintézeteknél sokkal könnyebben keresztül vihető; mint Óvárt, mert pl. Kolozsmonostor a kolozsvári egyetemmel, Kassa a jogi akadémiaival, debreczen szintén a jogakadémiaival igen könnyen kapcsolatba hozható, aminthogy jelenleg is ezen tanintézeteken egyetemi, illetve akadémiai tanárok is már tanítanak. Olyan és annyi erőt, aminő és a mennyi az említett tan-

intézetek mellett lévő egyetemen és akadémiákon készen áll, M.-Óvárra egyesíteni észszerűleg sohasem lesz lehetséges!

És épen ezért is, miután ezen tanintézeteken az oktatás kibővítése és szellemi fokozatuk emelésére a korszellem által kívánt lépéseket előbb-utóbb meg kell tenni, mikor is ezen tanintézetek a mellettük létező egyetem és jogi akadémiák közbevetelével, ugyszólván önmagukból kifejlődve a szakoktatás magasabb hivatását teljesíthetik: elvett intézkedés lenne már most a magyar-óvári akadémiának azon szellemi monopoliumot örök időkre biztosítani, melyet a törvényjavaslat s az orsz. gazd. egyesület véleménye is köntemplál.

Mint idevágó adatot megemlítenőknek tartjuk, hogy az erdélyi részekből igen kevesen akadnak oly birtokosok és gazdatisztek, akik a m.-óvári akadémiát végezték s ennek egyik természetes oka az, hogy a tanulni vágyók azon helyet keresték fel, a hol a gazdaságban a tanulás alkalmával, az országrész gazdasági viszonyainak kifejezését találhatták fel s ezeknek megfelelő eljárások ismereteit sajátíthatták el. A másik ok pedig az, hogy Magyar-Óvárt az önfentartás költségei oly magasak, (legalább évi 6 - 800 frt), hogy azokat csak kevesen fedezhetik, úgy, hogy csekélyebb költséggel képezheték ki magukat akár a külföldön is és — azon hazai gazd. tanintézeteken, melyek számos művelődési alkalmat nyújtó s kulturális fórumokat képező tekintélyes városokban vannak elhelyezve.

S így ha a gazdasági felügyelőknek Magyar-Óvárhoz kötött képesítése mereven fenn tartatnék, akkor az erdélyrészi gazd. felügyelői állomásokra erdélyrészi gazd. viszonyainkat ismerő egyének nem juthatván, olyanok kerülnek ez állomásokra, kik az erdélyrészi gazdasági viszonyokat vagy csak nagy későre, vagy épen sohasem fognak alaposan megismerni s így oly fontos állásukban gyümölcsöző működést alig, vagy épen nem fognának kifejthetni.

Ezek után tiszteletteljes kérelmünket abban vagyunk bátrak ismételni, hogy a megalkotandó közigazgatási törvényben méltóztassék kimondani, hogy gazdasági felügyelőül a kolozsmonostori, kassai, debreczeni és a keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézeteket, a középiskolai érettségi vizsga után végzett szakférfiak is képesítetteknek és kinevezhetőeknek tekintendők.

Tiszteletteljes kérelmünket midőn a m. t. Képviselőház becses figyelmébe ajánljuk, hazafias tisztelettel vagyunk a m. t. Képviselőháznak

Kolozsvár 1891. ápril hó 11-én.

Az erdélyi gazdasági egyesület nevében:

Szabó József
elnök.

Sz. Szakáts Péter
titkár.

Kísérleti termelések

a kolozsmonostori m. kir. gazd. tanintézet gazdaságában 1890-ben.

V.

2. Chevalier árpa.

A Chevalier árpa termesztése temesvári száritott marhatrágya után a trágyázást követő második évben eszközöltetett.

Hogy ezen kísérleti termelés végeredményét pontosan kiszámíthassuk, szükségünk van az első évi adatokra is, melyeket röviden az alábbiakban foglaltam össze.*)

Az egy kat. holdra alkalmazott 960 kg. temesvári koncentrált marhatrágya alkalmazása után ugyanis 452 kg. szemes tengeri és 64 + 45 = 109 kg. tengeri szár és csutkátöbbletet nyertünk, melyet a kérdéses 960 kg. trágya után járó 52 frt 80 krnyi befektetésből levonva, kat. holdanként 28 frt 02 kr. veszteséget szenvedtünk.

De mivel az első év terhére az alkalmazott trágya értékének csak felét számíthatjuk, ennél fogva a helyesbített számítás után a temesvári koncentrált marhatrágya számlája csak is 1 frt 62 kr. veszteséggel záródott.

Ezek után az ideai kísérleti adatok elsorolásához fogva mindenekelett felemlitem, hogy a vetendő Chevalier árpa előmunkálatai a talaj őszi szántásából, tavasszal vető szántás és boronálásból állottak, a minnek megtörténte után a vetést „Hungaria Drill“ sorvetővel végeztük.

Egy kat. holdba 121 liter 95 „ csiraképeséggel és q-ként 73, klg. súlylyal bíró saját termésű Chevalier árpát vetettünk, mely az egész tenyészidő alatt egyszerű aszátoláson kívül egyéb művelésben nem részesült.

Az aratás június 23-án történt, a midőn a trágyázott területről 25 kereszt és 2 kéve, a trágyázatlanról pedig 24 kereszt és 14 kéve termést nyertünk.

Cséplési eredményül a trágyázott területről 1236, a trágyázatlanról pedig 1226 liter magot kaptunk, melyek hektoliterenként 75, klgmot nyomtak.

Ezen adatokból tehát láthatjuk, hogy a temesvári koncentrált marhatrágya alkalmazása után a második évben kat. holdanként 10 liter árpa vagy 60 kr. termés-többlet származott; a mely összeg a második év terhére irt 26 frt 40 krból, vagyis az első évben befektetett trágyaérték feléből levonva, a második év terhére 25 frt 80 kr. veszteséggel záródott.

A jelen viszonyok közti kísérletezések mellett, tehát az egy kat. holdra alkalmazott 960 klg. temesvári koncentrált marhatrágya után az első évben 1 frt 62 kr., a második évben 25 frt 80 kr. s így a két év alatt összesen 27 frt 42 kr. veszteség mutatkozott.

3. Székely tengeri és cinquantino.

Ezen két korán érő tengeri-fajtát azon célból természeteltük közvetlenül egymás szomszédságában és egészen egyforma művelés mellett, hogy megtudhassuk, melyik érik meg korábban és melyik ad több vagy jobb hozamot.

Kísérleti területül a táborhelyi táblán kívüli jó erőben levő közép-kötöttségű agyagos talajunk szolgált, mely 22 cm. mély őszi és tavaszi szántásban részesült.

A parcellák nagysága 80 □ öl volt, melyekben a tengerit 60 cm. széles sorokban, 50 cm. fenéktávolságban egy közönséges kapával igen kedvező időjárás mellett május 2-án vetettük.

Az elültetett magvak kelése igen szépen és hamarosan megtörtént úgy, hogy május 10-én már mind a két kis táblánk egyformán zöldelt.

Első kapálásuk május 31-én, töltögetésük pedig június 29-én kézi kapával történt.

A székely tengeri július 10-én már teljesen virágzott, a cinquantino ellenben csak július 25-én érte el ezen fejlettségi fokot.

Érésük között ezen időköz szintén megmaradt, mert a székely tengeri szeptember 4-én már teljesen megérett, a cinquantino azonban csak ugyanazon hó 22-én volt törhető.

*) Teljes kidolgozásban a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet 1888-89-ik tanévi évkönyvében jelent meg

Kimutatás

az egészen egyforma viszonyok között természetelt székely tengeri és cinquantino kísérleti adatairól.

Megnevezése a tengeri fajtának	A termelt tengeri mennyisége 80 ölon		szemesen	Egy kat. holdra átszámítva	100 lit morzsolt tengeri sulya	
	csövesen szedés-kor	morzsolás-kor				liter
Székely tengeri	145	120	99	122	1980 2440	73,0
Cinquantino	122	104	75,3	96	1510 1910	77,3

Mindezekből tehát azt tapasztaltuk, hogy a székely tengeri 16 nappal előbb megérett és kat. holdanként 520 literrel többet termelt. A cinquantino ellenben jobb minőségű tengerit szolgáltatott, a mennyiben hektoliterenként 4,5 kilogrammal súlyosabb tengerit termelt.

Ásványi Lajos.

A trágya hatására befolyásos körülmények.

A legtöbb gazda jól tudja, hogy nemcsak különböző trágyáknak különböző a hatásuk, de ugyanazon fajta trágya sem egyformán hat. A szerint, a mint takarmányozva volt az állat, jobb vagy rosszabb takarmányt kapott: több, vagy kevesebb; a szerint, a mint a trágyát kezeltük, a mennyi ideig tartottuk: jobb vagy rosszabb lesz az. Ha valamely állati trágya sokáig hever a levegőn, sokat veszít értékes növényi tápanyagából stb.

Sőt egyéb körülmények is döntenek a trágya felhasználására nézve, ha pl. a trágya oldékony alkatrészeit az eső kimosta, ha a trágya igen kiejert s apró lett (érett), vesztett nemcsak trágyázó erejéből, de fizikai hatásából is. Az ilyen trágya nem igen lazítja a talajt. — Tudvalevőleg az agyagtalajok igen tömöttek szoktak lenni. A rögös földben a trágyát nem lehet jól elosztani, egyenetlen lesz a hatás, ami a természetben meg fog látszani.

A föld egyenletes betrágyázására kell törekedni. A friss istállótrágyát nem lehet úgy elosztani a földön, mint az érettebbet. A korhadó — trágyalével öntözött — trágyának mindig szembeütőbb is a hatása, több annak a légenytartalma, a mi a növényt növeszti.

Igen tanácsos a trágya kihordása és eltergetése előtt a trágyázandó talajt felszántani, (ugarolni), ekkép a trágya mindjárt a barázdába fektethető s a porhanyó föld a trágya illékony és folyékony részeit könnyebben magára veszi. Télen, ha ezt nem tehetjük, ha őszi szántásunk nem volt — el kell terítgetni s nem kupacokba rakni; mert a kupacokban összefogy a trágya. Az agyagos föld mindig tovább tartja a trágyát, mint a meleg és laza homokföld; mert nagyobb a tápelnyelő képessége.

Homok-, mész-, kavics-talajok trágyázása igen mérsékelt legyen, mert kárba vesz egy része a trágyának, vagy ki is égési a vetéseket. Minél erősebb hatású a trágya, annál kevésbé való az előbb megnevezett talajokra; de keverve egymással és sok almot adva hozzá, a heves trágyáknak (minő a lótrágya) gyors erjedését lassíthatjuk. A kiejert trágya sem bír amaz erős hatással, tehát ha pl. a lótrágyát jól meghagyjuk érni, akkor is czélt érünk el, csak kevesebb lesz a trágyánk.

Érdekes képet nyújt a trágya hatásáról, a trágyázott és nem trágyázott földnek termését egymás mellett látni. Pl. Angolországban buzával és árpával 32 éven keresztül tett próbák szerint, a buza adott egy hektárra (= 1, kat. hold)

	átlagban	leg-nagyobb	leg-kisebb
Trágya nélkül	862 kg szemet.	1229 kg.	280 kg
Trágyázva	2251 " " "	3111 " "	1017 " "

Arpa termett egy hektáron
Trágya nélkül 16.2 hl. szemet. 31.3 hl. — 5.7 hl.
Trágyázva 44.5 " " " 58.5 " " — 28. " "

A trágyázatlan földön a termés fokozatosan alászállott, a trágyázott telken pedig emelkedett ekkép:

	trágyázatlan	trágyázott
1852—61-ig	20.2 hl.	40.5 hl.
1862—71-ig	15.7 " "	46.3 " "
1872—83-ig	13.9 " "	46.6 " "

Ha valaki az istálló-trágyának értékét akarná megbecsülni, megtudhatja, ha a felhasznált takarmányfélék és alomanyagok összes mennyiségének fő alkotórészeit veszi számításba alapjául s ezekből bizonyos mennyiséget leszámít az állati test felhasználására, mely tehát nem került vissza a trágyába.

A fő tápanyagok a nitrogen, foszforsav és káli. A nitrogenből leszámítunk 15—20%-ot, az ásványi részekből pedig 5—10%-ot s a maradványhoz az alomban foglalt növényi tápszereket hozzáadjuk.

A műtrágyák értéke is a bennök található fő tápanyagok mennyisége, illetőleg oldékony-sága után, határozatik meg.

A gazdaságban termelt összes friss trágya mennyiségét körülbelül megtudhatjuk, ha a felétett takarmány száraz anyagához az alom száraz anyagát adjuk meg s az összeget 4-el szorozzuk.

A takarmányfélék száraz anyag — nitrogen, foszforsav, kali stb. — tartalmát vegyvizsgálatok után tudjuk s azokat táblázatos összeállításban, pl. gazd. zsebnaptárakban megtalálhatjuk.

—é—

A budapesti állatkiállítás.

Budapesten ápril hó 16-tól 21-ig tenyészállatkiállítás tartatott, e nembn a nyolczadik, a mi azonban a szemléltőt alig elégitette ki.

Magyar marha mindössze 46 drb volt kiállítva s abból is a mi csontra és termetre, meg a test arányaira nézve igazán kiállításra való volt, a korai idő miatt kócos, vedletlen, a laikus előtt nem mutatósak, a mi azonban gulya marhánál ápril közepén, rossz tavasz mellett, nem lehet másé.

Az istállóról kiállított magyar marhák kevés kivétellel aránytalan testalkatúak. Túlhoszszu derék-, rövid és keskeny farral s többnyire hatalmas előrésszel.

Terünk nem engedi meg, hogy ez alkalommal a részletezésekbe bocsátkozzunk, azért ezt egy későbbi alkalomra kell halasztanunk.

Ugy általánosságban tehát még csak azt jegyezzük meg, hogy az egész kiállítás egy darab külföldet tart elénk, a hol Magyarország is képviselve van.

Jó úton és elég gyorsan halad Magyarország, hogy levetkőzze állattenyésztésének magyar jellegét.

Az erre való törekvésben kivált az importörök nyújtanak nagy segédkezést, a kik folyton újabb és újabb — hazánkban eddig még nem ismert — fajtákkal lepik meg Magyarországot és csinálnak újon behozott állataikkal kitűnő üzleteket. Csoda, hogy ezek a jó urak még eddig nem nyertek legmagasabb rendű kitüntetését, a magyar fajta állatok háttérbe- és vissza-szorítása körül kifejtett polgári érdemeikért. Különben a mi késik nem múlik, mert törekvésük az ők zsebükre áldást hozó, az általános elv pedig: „vakulj magyar“!

Nyújtson bővebb tájékoztatást szavaink értelméhez a kiállításon eszközölt jutalomdíj osztás, melynek sorozatát im itt közöljük:

I. Szarvasmarhák csoportja: a) Magyar fajta: Csoportos kiállításért I. díjat 400 frankot

nyert gróf *Wenckheim* Frigyes, II. díjat *Kinzi* József. Egyes marhákért: báró *Rédl* Lajos bikája II. díjat 300 frankot, id. gróf *Almássy* Kálmán üszőért első díjat (100 fr.), tehénért II. és III. díjat 100 és 50 frankot, bikáért II. díjat 100 frankot; gr. *Wenckheim* Frigyes bikáért 150 frankos II. díjat, br. *Flöding* Adolf bikáért 100 frankos III. díjat. b) *Borzderesekért* a csoportos kiállítás 200 frkját *Kopatschek* Adalbert nyerte. Egyes díjakat kaptak: *Lőrinczi Hoffmann* Jakab tehénért a 150 és 80 frankos első és második díjat, üszőért a 80 és 40 frkos első és harmadik díjat hatvani *Deutsch* Béla, a 40 frkos II. díjat *Karsai* Albert és Vilmos; bikáért 150 frkos II. díjat az istvántelki földmives-iskola. c) *Piros-tarka hegyi fajta*ért az első díjat (400 frank) csoportos kiállítással *Szell* Kálmán, a másodikat (200 frank) *Zichy* Béla gróf nyerte el. Egyes díjakat nyertek: *Forster* Géza egy 150 frankos első és 50 frankos második; *Szell* Kálmán 200 és 80 frankos két első díjat és egy 80 frankos második díjat; *József* főherceg három, 80, 50 és 40 frankos II. és egy 40 frankos III. díjat, *Nádasdy* Ferencz gróf 100 frankos első díjat, *Zichy* Béla gróf 80 frkos I., 150 frkos II. és 40 frkos III. díjat, *Döry* Vilmos 80 frkos I. és 50 frankos II. díjat, *Ottócska* Géza 80 frankos I., *Hoffmann* Jakab 30 frankos második díjat. d) *Egyéb fajták és keresztezésekért* az első 100 frkos díjat *Perczel* Dezső kapta.

II. Juhok csoportja: 1. *Merino* juhokért: *Károlyi* László gróf kosért I. 100 frankos díjat, anyáért II. 80 frankos díjat; *Károlyi* Alajos gr. I. 100 frankos és II. 70 frankos díjat; *Herzfelder* Manó 120 és 100 frankos két első díjat; gróf *Brunswick* Géza 60 frkos III. díjat; *Okolicsányi* Gáspár 60 frkos III. díjat; *Szkublics* Sándorné 60 frankos III. díjat; *báttaszéki alapítványi uradalom* 60 frkos III. díjat; *Spalding* E. 120 frkos díjat; *Weinriech* Károly 40 frkos II. díjat; dr. *Knauer* Titusz 40 frankos III. díjat; *Rosenthal* Alfréd és *Pick* Osvald nyolcz díjat nyertek, még pedig 120, 100, 100 és 60 frankos első, 80 és 60 frankos második díjakat és két elismerő oklevelet. Végül elismerő oklevelet kaptak még *Karsai* Albert és Vilmos, br. *Schossberger* Zsigmond, gróf *Wenckheim* Frigyes, gróf *Herberstein* Zsigmond.

III. Sertések csoportjában díjakat nyertek: gróf *Wenckheim* Frigyes 100 frankos első és 80 frankos III. díjat, *Wertheimstein* Alfréd két 100 és 70 frankos második díjat, *József* főherceg két 150 és 100 frkos első díjat, *Duller* és társa két 50 és 30 frankos II., *Mack* Ede 75 frankos II., *Rosenthal* Alfréd és *Pick* Osvald két 70 frankos első és két 75 és 50 frankos második díjat, végül gróf *Eszterházy* Miklós 100 frankos I. díjat.

Légen szárított természetes marhatrágya.

Fenti czim alatt hozatik forgalomba egy trágyaféleség, melyet e czikkben a mezőgazdák figyelmébe ajánlani akarunk. Mielőtt magára a trágya leírására térnénk át, előzőleg a következőket tartjuk szükségesnek megjegyezni. — Ha valaki mai időben boldogulni akar — pedig mindenki akar — földolog az okszerű gazdálkodásra térni át. Az okszerű gazdálkodásnak egyik legfontosabb „conditio sine qua nan“-ja, hogy a talajnak visszaadjuk azt, mit belőle culturnövényeink által elvettünk. Csak így fog földünk jó terméseket adhatni, máskülönben ezek folyton csökkenni fognak, mint azt a következtetés már eddig is nem egy helyütt megmutatta.

Az istállótrágya a birtokok alig 5—10%-ban állítható elő oly quantumban, hogy a növényi fontos tápanyagok a talajnak vissza legyönek szolgáltatva és így a trágyapótszerekhez kell okvetlen nyulnunk.

Ily figyelmet érdemlő czikk a természetes szárított marhatrágya. Beszerzése mellett a kö-

vetkező körülmények szólnak. Először olcsó, mert hazai vasutainkon a tarifa jelentékeny mértékben le lett szállítva; másodsor bárhová szállítható, harmadszor, a vegyelemzésekben kimutatott növényi alkotórészek a kereskedő által biztosíthatnak és végre, mert a talaj phisikai tulajdonait is javítja, mire a műtrágya nem képes.

„Neuman Testvérek“, a széles körben ismert szeszgyáros-czég hizlaldáinak telepeiről kerül e trágya, a hol éven át 6000—8000 darab szarvasmarhát szeszmoslék és erőtakarmányféléken hizlálnak. Elképzelhetjük tehát, hogy mily mennyiségben áll a gazdák rendelkezésére és hogy milyen annak kvalitása?

A sok vegyelemzésből, mit végrehajtottak, csak egyet közlünk, melyből megtudhatjuk azt, mire nekünk szükségünk van.

Találtatott a trágyában:

Viz (105 C°-nál megszáritva)	11.68 %
Phosphor (összes)	3.0 %
Phosphor (vizben oldható)	0.91 %
Kali	1.35 %
Nitrogen	2.52 %

Ára 100 mmázsánként ab aradi vasut-állomás 160 frt.

Neuman Testvérek szeszgyáros-czég a trágya eladásával *Szavost Alphonz urat* (Budapest, Arany János utca 11.) bizták meg, ki mindenestre érdemes a gazdák bizalmára.

Egy őszinte hang a magyar gazdatiszti congressusról.

Hogy a napirenden levő igen fontos kérdés megoldására megindult mozgalom nem csupán „szalmaláng“, eléggé igazolja már maga azon körülmény, hogy eddig több mint 700 érdekelte jelentette be a gazdatiszti congressuson való részvételét.

Ezen szép számu jelentkezés bizonyítja még azt is, hogy a congressusra csakugyan szükségünk van; mert az utolsó években a gazdatisztekre nézve igen sok tekintetben kedvezőtlené váltak a szolgálati és megélhetési föltételek. Vagy talán a gazdatisztek foglalkozásának bizonytalansága s a szolgálati viszony megszüntetéséből eredő mizeriák gyakori esetei nem érlelték meg eléggé azon meggyőződést, hogy a gazdatisztek erkölcsi és anyagi érdekeinek biztosítására a szükséges lépések tovább nem halaszthatók?

Örömmel constatálhatjuk, hogy a congressusra vonatkozólag napról-napra nagyobb az érdeklődés. Sokan fejezték ki nézeteiket; több helyen tartottak előértekezletet a congressuson tárgyalandó ügyek előleges megbeszélése, az álláspont kifejtése s az óhajtások körülírására nézve. A congressus tárgyait a napi-és szaklapok bőven ismertették. Ezen mozgalmak mintegy igazolják, hogy a gazdatisztek erkölcsi és anyagi érdekeinek biztosítására a szükséges lépéseket meg kell tenni!

A fennebbi adatból következtetve, a congressuson remélhetőleg igen sok érdekelte lesz jelen; ezen körülmény már magában biztosítaná a sikert; de tekintve azon felsőbb nyilatkozatot, hogy: „a congressus kétségkívül alkalmas a gazdatisztek morális és intellektuális súlyának emelésére“, fényes eredményeket várhatunk. Azonkívül a congressus *Bethlen* András gróf földművelési minister rokonszenvéről biztosítva van, sőt a minister azon ígérteit is bírja, miszerint a congressus munkálataiban személyesen is részt fog venni.

Ily ígéretekkel és biztosítékokkal szemben csak jót remélhetünk.

Remélhetjük ugyanis, hogy „a nemzet nemzetiségének fenntartóit és oszlopaikat“, a földbirtokosokat és gazdatisztek egyaránt érdeklő nagyfotosságú kérdés sikeresen lesz megoldva.

Remélhetjük erkölcsi és anyagi érdekeink

biztosítását; a gazdasztek nyugdíj-intézetének felállítását; az állasközvetítés és felmondás hatályosabb szervezését; nemkülönben mezőgazdasági viszonyaink rohamos fejlődését is.

Most tehát csak tettek kellene! Jelenünk meg azért május 6-án a congressuson, mi a jelentkezők, mindnyájan. Legyen a jelenlevők száma nagy, hogy reményeinkben ne csalatkozhassunk! Bizzunk szebb jövőnk eljövételében, e mellett azonban *segítsünk önmagunkon*, hogy az Isten is megsegítsen! Áldást és sikert kívánunk e nagy és szép munkára!

Székelly Sándor.

YYYYYYYYYYYYYYYYYYYYYYYYYYYYYYYYYYYY

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet állatkiváltási szakosztályának végrehajtó bizottsága, gr. Bánffy György elnökle alatt, f. é. április hó 26-án ülést tartott, melynek lefolyásáról a következőket közöljük:

A múlt ülés jegyzőkönyve felolvastatván — tudomásul vétetett.

Sigmond Dezső alelnök jelentést tesz a múlt évi zárszámadás vizsgálatának eredményéről — mely szintén tudomásul vétetvén, a pénztárt kezelő kisegítő takarékpénztárnak a felmentvény megadott. Kapcsolatosan megállapított a folyó évi kiállítás költségvetése és pedig 1790 frt bevétel- és ugyanannyi kiadással. Azon kívül a kiállítási telepen eszközöndő pótépitkezésre fordított 1000 frt, a tenyészállatok jutalomdíjaira 4664 frt és a használati lovak díjazására 1000 frt. Így csupán jutalom-díjakra közel hatezer forint.

Olvastatott a földm. miniszternek kétrénde-beli leirata, melyekkel tudatta, hogy építkezésre 1000 frtot, a használati lovak díjazására pedig szintén 1000 frtot adományoz, mely adományok hálás köszönettel fogadtattak.

Megállapított a kiállítás ideje, programja és a díjazás. A kiállítás a múlttól eltérően ez idén csak 3 napig fog tartani és pedig augusztus 28., 29. és 30-án.

Elhatározott, hogy a pótépitkezés nyílt pályázat útján adatik ki, melynek kivételére br. Jósika Gábor és Ditrói József urakból álló bizottság küldetett ki.

Igen fontos tárgya volt az ülésnek az állatkereskedelem megkönnyítése szempontjából nyilvántartó és közvetítésül szolgáló könyvek nyitása iránti megállapodás. Az erre vonatkozólag bizottságilag szerkesztett és bemutatott rovatos ívek alapul elfogadtattak és határozatba ment, hogy a bejelentések tételére az erdélyrészi birtokosság a hírlapok útján hívassék fel.

Dr. Szentkirályi Ákos baromfi-tenyésztési bizottság alakítását hozta javaslatba — melyre elhatározott, hogy az alapszabályokba pótlás vételessék be az állattenyésztés állandó felkarolása iránt.

Végre elhatározott, hogy a folyó évben szakosztályi részjegy-szelvények nem sorsolatnak ki.

~~~~~

Vegyes közlemények.

— **Gazdasági munkálatok Erdélyben.** Erdélyi országrészünkben általánosan a tavaszi vetések, árpa, zab s néhol mesterséges takarmányok vetése; továbbá cukorrépa és burgonyaültetés, szőlőmunkálatok s a kerti veteményezések vannak most napirenden. Több helyen megkezdték a törökbuza vetését is. Sajnos, hogy a folytonos esős, szeles időjárás nagyban hátráltatja ezen munkálatokat s különösen az őszi vetésekben nagy kárt tesz. E sanyaru időjárást különösen Torda-Aranyos vármegye selyli meg, hol e miatt a korán elvetett tavaszi vetések igen lassan növekednek, sőt részben elfogytak; sőt ráadásul még a drótféreg és fekete hernyó is pusztít ottan s mindezek a gabonatermést kétségessé teszik.

— **A drótféreg irtása.** Most, mikor a drótféreg országrészünk egyes helyein nagy

számban kezd fellépni, időszerűnek tartjuk ezen veszedelmes és kártékony féreg kiirthatásáról egy pár szót szólni. Sajnos, hogy irtását illetőleg mindez ideig kevés biztosat lehet ajánlani, mégis a következőkre felhívjuk az érdekelt gazdák figyelmét. Némelyek e féreg irtására a repcefogácsát ajánlják, ez azonban nagyban kivihetetlen. Németországban igen praktikus módon tettek kísérletet. Ugyanis burgonyaszeteleket szórtak szét a földre; éjjel a drótféreg azokat megrágtá, nappalra pedig heléjük bujt. Reggel a burgonyaszeteleket összeszedték s megfőzték, így a féreg elpusztult. E módszer azonban sok veszéllyel jár s nem is elég biztos. Legbiztosabb óvszer a tarlót korán leszántani, ezután hengerrel jól megjáratni és így hagyni késő őszig, mikor a mély szántás következik. Így egyrészt sok drótféreg fog elpusztulni, másrészt a gyomok is alaposan ki lesznek irtva.

— **Pályázat erdősítési jutalmakra** A földmivelésügyi miniszterium a folyó 1891-ik évre erdősítésekre 6 nagy jutalmat és 6 elismerő jutalmat tűz ki és pedig 2 első. nagy jutalom 1000—1000 frankkal aranyban, 2 másodr. nagy jutalom 800—800 frankkal ar., 2 harmadr. nagy jutalom 500—500 frk ar.; továbbá két első. elismerő jutalom 100—400 frk, 2 másodr. 200—200, és két harmadr. 100—100 frk ar. E jutalmakra versenyezhetnek azon erdősítések, amelyek a folyó 1891. évben nem állami költségen foganatosítottak; még pedig a nagy jutalmakra, ha egy tagban legalább 25 kat. holdra, az elismerő jutalmakra pedig, ha egy tagban legalább 10 (tiz) kat. holdra terjednek. A jutalmak az 1896. évben szolgáltatnak ki s azok kétharmad része az erdősítés költségeit viselő erdőtulajdonost, egyharmad része pedig az erdősítést teljesítő erdőtisztet illeti. Pályázni óhajtok a f. évi tavaszon történő erdősítést illetőleg legkésőbb f. évi júl. végéig, a f. év őszén történő erdősítést illetőleg pedig decz. 25-ig, az erdősítés helyének, telekkönyvi számának, a terület nagyságának s az erdősítésre használt fanemek pontos megjelölése mellett a földmiv. ügyi miniszteriumnál jelentsék be.

— **Ne adjunk cukrot a gyermekeknek!** Általában tapasztalható, hogy igen sok cukros dolgot esznek a gyermekek. Van olyan kis gyermek, ki a rendes eledelen kívül hetenként 10 krajczár ára cukrot is megesszik, tekintet nélkül arra, hogy a bolti édességek legnagyobb része ártalmas festékekkel van festve. Ha sirni kezd a picziny, akkor mindig akad holmi cukor-féle, a mivel aztán a gondos mama elfoglalja a kicsike száját s a világgyűlöletbe esett ártatlan gyermeki kedélyt megvigasztalja. Vannak esetek, mikor ismerősök, rokonok által egy kis pénzbeli ajándék nyújtatik a kicsinyeknek, amaz egyszerű és bizonyos böles belátásról tanuskodó szavak mellett: „Nesze végy rajta cukrot”. Az ilyen rokoni szó a legpontosabban teljesítetik s az atyafiságos négy krajczár vagy hatos cukorgömbök alakjában szétrágitik. Pedig igen sok — s mernők mondani — legtöbb úri gyermek étvágytalanságának a cukor az oka és sokkal helyesebb s a mi a fő: egészségesebb lenne a cukor helyett gyümölcsöt adni a gyermekeknek. Leghelyesebb, ritkán vagy épen sohasem adni a gyermekeknek cukrot, mert az erjedést okoz és gyomorrontást idéz elő.

— **Száraz főzeléknek izletesebbé tétel.** Midőn tavaszkor a friss főzelékfélék még kevés mennyiségben kaphatók, a gazdasztonyoknak nem csekély gondot okoz az ételeknek változtatása. Ezen általában csakis a száraz főzelékekkel lehet segíteni. Itt azonban az a baj, hogy igen sok ember, különösen pedig a finnyás cselédség csak úgy foghegyen eszi ezeket. Igen sok gazdasztony akként teszi a száraz főzeléket: babot, lencsét és borsót izletesebbé, hogy a forraló vízbe néhány darab cukrot tesz, mi által e főzelék nemcsak egészen puhára fő, hanem íze is oly kellemes gesztenyeszerű ízt nyer, hogy a legválogatósabb ember is szívesen eszi.

Ajánljuk e csekélységbe kerülő javításmódot gazdasztonyaink figyelmébe annyival inkább, mert a száraz főzelék eléggé meg nem becsülhető, tápláló voltánál fogva megérdemli, hogy úgy a jó magunk, mint cselédeink asztalán mentől többször forduljon meg.

— **A legyeknek az istállóból való kikapcsolásának legjobb módja.** Oly legyek, melyek különösen az istállótakat szokták ellepni, nagyon megkínózzák az állatokat s sok bajt és kellemetlenséget okoznak. Az enyves vesszők, az állatoknak könnyű takarókkal való betakarása, a helyiségek sötétben tartása, az állatoknak bizonyos folyadékokkal való befecskendezése mind keveset használnak a kinzó legyek ellen. Van azonban egy biztos mód, melylyel ezeket az állatkinzókat ki lehet az istállóból irtani. Ez abból áll, hogy az istállóból, miután az ajtót és ablakokat betettük, rovarport szórunk szét. E czélra legjobb porfuvót alkalmazni úgy, hogy a por az egész helyiségben szetszóródjék. A szetszórás után 10 perczre kimegyünk az illető helyiségből. Visszatérvén, a földön ezrenként hevernek az elkábult legyek. A legtöbb légy azonban néhány óra múlva ismét magához tér, miért is, hogy ezt megakadályozzuk, a földön heverő legyeket összesöpörve, azonnal el kell égetni.

— **Ablaküvegek és tükrök tisztogatására** a következő szerek ajánlatosak, melyek közül azt alkalmazzuk, a melyek leginkább megfelelnek a mi viszonyainknak: Az ablaküveget és tükröket hideg vízzel lemossuk s ha tiszták, illatos papírral vagy ablakbörtörölgetővel szárazra simítjuk. Ha az üvegen még maradnak vissza foltok, akkor spiritussal vagy eczettel dörzsöljük ki azokat. Nyáron a bogánes igen jó tisztító szert szolgáltat. Egy jó erős csomóba szedjük azt össze, bemártjuk hideg vízbe s le-dörzsöljük vele az ablakokat, aztán hideg vízzel leöntvén, ismét itatós papírral vagy börtörölgetővel szárazra simítjuk. Egy némely házi-asszony égetett magnezia és tisztított benzín keverékét használja az ablakok ledörzsöléséhez. A tisztátalan ablakot azonban mindenesetre előbb le kell mosni, mivel ez a szer csak arra szolgál, hogy az üveget simává, ragyogóvá tegye. Az üveglemezen előforduló olajfesték-foltokat zöld szappannal szokás bekenni addig, míg a festék felpuhult, aztán tisztára mossuk az üveget s mint fentebb, szárazra simítjuk. Az ablakmosásra 1/2 kiló búzakorpát 5 liter vízzel és 1/1 font szappannal is főzhetünk. A naptól okozott u. n. vakfoltokat vízzel mossuk le, melyre pár csepp sósavat csepegtetünk.

— **A hernyók pusztítására utolérhetetlen szer** a következő. Ugyanis 1/2 kiló közönséges szódát össze kell főzni 1/2 kiló fekete szappannal, a mibe 1/2 kiló trafik dohányt kell bele keverni s az egészre 6 liter vizet tölteni s 2 óráig főzni jó tűz mellett. A folyadékba aztán szivacsot kell mártani s póznára kötve úgy kell megfecskenedeztetni vele a hernyók fészkeit. Ez a szer csalhatatlan.

— **Terménymagvak próbatermesztésére.** Gazdasági egyletünknel a következő terménymagvak kaphatók próbatermesztésre: erdélyi faj málé-mag (10 kg.); magyar bab (2 kg.); kun bab (4 kg.)

~~~~~

Piaczi értesítő.

Budapesti gabonatözsde. Legújabb jelentés. Buza 76—81 kr. 8 frt 85 kr.—9 frt 45 kr. Rozs 70—72 kr. 7 frt 65 kr.—7 frt 85 kr. Árpa 60—66 kg. 6 frt 95 kr.—8 frt 90 kr. Zab 39—41 kg. 7 frt 10 kr.—7 frt 45 kr. Tengeri 73—75 kg 6 frt 55 kr.—6 frt 65 kr.

N.-Várad. Április 28. Tiszta buza 6 frt 98 kr. Elegybuza 5 frt 78 kr. Rozs 5 frt 55 kr. Árpa 4 frt 36 kr. Zab 2 frt 79 kr. Törökbuza 5 frt 55 kr. hlként. Széna kötetlen 3 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 50 kr. mmként. Marhahus 52 kr. kg.

Erdélyi piacok.

(Árak krajczárookban.)

Kolozsvár, 1891. április 30. Tisztabuza 8 frt 50 kr.—9 frt. Rozs 6 frt 60 kr.—7 frt. Törökbuza 6 frt 25 kr.—6 frt 35 kr. Zab 6 frt 50 kr.—6 frt 75 kr. Széna (legjobb) 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. mm.-ként. Marhahus 50 kr. kg.

A piaczi czikkek	Mérték	Brassó	Csikszereida	Deés	Dicső-Szent-Márton	Érszébet-város	Fogarás	Gy.-Szent-Miklós
Tiszta buza . . .	hl.	750	650	—	550	650	650	750
Elegy buza . . .	"	480	600	—	460	500	600	—
Rozs	"	440	470	—	450	450	450	500
Árpa	"	410	425	—	—	—	—	450
Zab	"	280	275	—	275	300	280	275
Törökbuza . . .	"	500	500	—	420	400	500	525
Széna	q.	170	300	—	320	200	200	320
Szalma	"	70	100	—	180	120	140	60
Túzifa	km	260	200	—	360	200	200	180
Marhahus . . .	kg	44	40	—	44	44	36	40
Április		24	22	—	29	25	24	25

A piaczi czikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Czil.-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Segesvár
Tiszta buza . . .	hl.	700	700	910	635	650	640	700
Elegy buza . . .	"	600	—	—	450	550	540	500
Rozs	"	550	430	—	440	500	430	450
Árpa	"	—	410	—	—	—	420	—
Zab	"	350	300	638	295	320	270	280
Törökbuza . . .	"	500	470	562	440	475	440	440
Széna	q.	375	350	250	130	460	160	180
Szalma	"	200	100	150	75	230	110	130
Túzifa	km	275	250	300	230	220	300	230
Marhahus . . .	kg.	46	40	46	44	40	48	44
Április		25	23	30	30	23	24	23

A piaczi czikkek	Mérték	Sejtsi-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székely-Udvarhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza . . .	hl.	720	650	680	675	650	—	675
Elegy buza . . .	"	610	600	550	600	575	—	450
Rozs	"	480	460	475	575	475	—	450
Árpa	"	440	380	440	—	—	—	400
Zab	"	300	270	255	325	290	—	300
Törökbuza . . .	"	470	450	480	500	550	—	430
Széna	q.	400	200	240	350	250	—	300
Szalma	"	200	140	120	200	100	—	30
Túzifa	km.	150	180	260	180	240	—	225
Marhahus . . .	kg.	44	44	40	40	40	—	44
Április		27	27	30	25	29	—	24

Állatvásárok.

Kolozsvár. Heti állatvásár. április 29., 30. Ló felhajtott mintegy 20 drb; eladatott 7 drb. Szarvasmarha felhajtott m. e. 250 drb; eladatott 176 drb. Juh felhajtott m. e. 500 drb; eladatott 426 drb. Sertés felhajtott m. e. 500 drb; eladatott 283 drb.

Budapest-kőbányai sertés vásár. Április 24-én. Üzletmenet lanyha.

Heti átlag árak: magyar válogatott árú 260-360 kilogramm nehéz 46-47 kr; 180-260 kg. nehéz 46-47 kr; öreg 300 kg. túli 44-45 kr; vidéki sertés 46-48 kr; szerb 46-47½ kr. Páronként 45 kg. ételsúly levonás és 4% engedmény. Elégségárak: Tengeri új 7 frt 20 kr; árpa 7 frt 60 kr. Kőbányán átvéve.

Debreczen - Heti állatvásár április 27. és 28-án.

(Eredeti tudósítás.) Szarvasmarha felhajtott 1260 darab; eladatott 385 drb. Ló felhajtott 475 drb; eladatott 150 drb. Sertés felhajtott 1300 drb; eladatott 742 drb.

Felelős szerkesztő és kiadó: **Sz. Szakáts Péter.**

E rovaton csupán termelők és állást adók vagy keresők hirdetései közöltnének de csak az esetben, ha a hirdetésért járó illeték előre beküldetik. Kisebb összeg postabélyegekből is beküldhető.

OLCSÓ KIS HIRDETÉSEK.

Csak azon levelekre adatik válasz, melyekhez az érdekes postabélyeg vagy levelező-lap mellékeltek.

Minden szó egyszeri közlése 1 kr; vastag betűkkel szedve 2 kr. Ha a hirdető fél címe is közölve lesz, a hirdetési díjon kívül minden megjelenésnél még 30 kr. bélyegilleték jár.

Eladás és vétel
Bécs 1890. állami aranyérem.
 Arankamentes löhermag, magkereskedői módon tisztítva.
 Rendkívül nagyszemű 100 kilója 58 frt
 Fentiből 5 kilós postacsomag 3 frt.
 4 kiló nonplus ultra sajt 3 frt.
 Sztéküldés utárvétellel.
 Minták ingyen és bérmentve.

Gróf Teleky Arvéd drassói uradalmi intézősége Alsó-Fehérmegye, vasút Alvincz, posta és táviráda Szerdahely.
 Kínáltaik megvételre egy egészen új, kitűnő szerkezetű Tricycle 200 frtért (vétélára 380 frt volt). Értekezhetni a kiadóhivatalban.
 Kerestetik egy 500-600 holdas földbirtok haszonbérletre. Ajánlatok D. jegy alatt a kiadóhivatalba intézendők.

XII. Furioso, Megrendelhető valódi és eredeti székely kucorica, melynek hektoliterre 90 adó, tekintettel agg korára, 100 kilót nyom, Ugron Gáspárnál forintért. Látható Ugron Gábor-Bikafalván, u. p. Székely-Udvarnak (Udvarhelymegye) szent-mi hely. Ára: a bögözi vasútállomásra szállítva zsákkal együtt 14 frt métermázsánként.
 Poland-China koczák, kanok, ősz és tavaszi malaczkok eladók. Megtekinthetők Bodó Dávidnál Nagylakon, u. p. Maros-Ujvár, a ki, mint a tulajdonos megbizottja, az eladás megkötését is eszközli.

Alkalmazást keres.
 A kolozs-monostori gazdasági tanintézetet sikerrel végzett és több évi

gyakorlattal bíró családos gazdász kezelő gazdatiszti állást keres. Címe P. K. jegy alatt megtudható a kiadóhivatalban.
 17 évig nagyobb erdélyi birtokban működött gazdatiszt, hason minőségben alkalmazást keres, esetleg haszonbérbe vesz egy 200-300 holdas birtokot. Szives megkeresések Marosújvár D. D. jegy alatt poste-restante.

Légen szárított természetes istálló-trágya
darabokban vagy zúzott állapotban

NEUMAN TESTVÉREK aradi ezégtől

50%-nál több szerves anyaggal.

Víz	—	—	—	8	%	Összes vilsav (phosphorsav) mennyiség	—	—	316%
Szerves alkatrészek	—	—	—	35	"	Szerves légeny (Organ. Stickstoff)	—	—	290
Hamu	—	—	—	57	"	Káli	—	—	145
Vízben oldható vilsav	—	—	—	128	"	Vilsavas (phosphorsavas) káli	—	—	246

Ara: 100 métermázsánként 160 forint az aradi vasút-állomásra szállítva, zúzott állapotban 200 forint.

Kizárólagos képviselőlet Magyarország, Horvátország és Slavonia részére

SZÁVOSZT ALPHONSNÁL

V. ARANY JÁNOS-UTCZA II, BUDAPESTEN, V. ARANY JÁNOS-UTCZA II,
 hol minden felvilágosítás készséggel megadatik.

Simonffy István egyes váltó vagy hegyi ekéje.

(7.) **SIMONFFY ISTVÁN** (17-52.)
 gazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt, kultordanteza 48. szám.

Elvállal kijavításra mindennemű gépeket. Elfogad megrendeléseket gőzgépek, gőzszivattyúk, zúzógépek, malomszerkezetek, kút és vízvezetékek elkészítésére.
 Készletet tart saját gyártmányaiból, nevezetesen egyes, kettős és három horozás ekék és taligák új szerkezetű váltó- vagy hegyi ekék és boronákból, továbbá kézi és járgányos cséplőgépek, szelelő rosták, kukorica-morzsolók, szőlő-zuzók, borsajtók és több más gépekből, melyeket a nagyjáradék közönség bérbe nyújtására ajánl.
 Készítményei jóságáért és használható-ágáért felelősséget vállal. Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

20 (13-15.)

GANZ és TÁRSA
 VASÖNTŐ- ÉS GÉPGYÁR-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 BUDAPESTEN.

Ajánlják:
 Kéregöntetű kerekek és kéregöntetű keresztetések. Hengerszékek kéregöntetű hengerekkel.
 Turbinák, transmissiók (erőáttelek), zsilipek és csővezetékek.
 Vasuti műhelyek, gyárak és malmok teljes berendezése. Különböző építési és gépészeti munkák.
 Vasuti kocsik, fordító korongok.
 Elektromos világítási berendezés nagyobb távolságokra is, melyek segítségével építés és egyéb gazdasági munkák éjnek idején is végezhetők.
 Gázmotorok, álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrrel.

Alapított 1858-ban. **WALSER FERENCZ** Alapított 1858-ban.
 Ő cs. és kir. fensége József főherczeg udv. szállítója

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang- és ércöntődeje
 Kolozsvárt, belmonostor-utca 12. szám.

Ajánlja gyártmányait, mint magyar különlegességet
KUTAKBAN és mindennemű szivattyukban, tűzi- és kerti feckendőkben. Ajánkozik **köz- és magán-fürdők** felszerelésére, szagmentes ürszékek felállítására.

25. Elvállal (12-30.) teljes vízvezetékek és csatornázások berendezését, városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett. minden víziművi munka gyors és pontos kivitelére. Képes árlapok és részletes költségtervezetek kiváratra díjmentesen küldetnek. Egyetlen belföldi szivattyu-gyár!

ÚJ BANK- ÉS PÉNZVÁLTÓ-ÜZLET KOLOZSVÁRT.
 Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, bel-középutca 10. sz. a. (Minorita-épületben)

FOLLY VICTOR
 váltótörvényszéki bejegyzett cég alatt
bank- és pénzváltó-üzletet nyitottam a következő üzletkörökkel:
 Értékpapírok, arany és ezüst pénz nemek és külföldi bankjegyek vétele és eladása.
 Kisorsolt értékpapírok és mindennemű kamatszelvek beváltása. Nyeremények leszámítása és értékpapíroknak új szelvényekkel való ellátása.
 Utalványok kiállítása a külföldre bármely értékben. — Igérvények elárúsítása.
 Midőn vállalatomat a t. cz. közönség szives figyelmébe ajánlani bátorodom, egyszersmint kijelentem, hogy e téren való hosszas működésem, továbbá úgy a kolozsvári, mint a felső pénzintézetekkel fenntartott széles körű és előnyös összeköttetésem azon kellemes helyzetbe hoznak, hogy t. megbízóimnak mindenkor a legnagyobb előnyöket biztosíthatom.
 Értékpapírok és sorsjegyek kisorsolási utánnézését díjmentesen eszközölöm és készséggel szolgálok minden a banküzlet körébe vágó felvilágosítással

2. (18-52.) Kiváló tisztelettel **FOLLY VICTOR.**

Regaleváltás-kötvényeket,
 15. **UTALVÁNYOKAT** (15-20.)
 illetőleg
 legmagasabb áron vásárol a
Kolozsvári Kereskedelmi Bank.

„LÖVYTUS“ FAVIASZ.

A hazai kertészetekben ma már kizárólag csak is ezt használják gyümölcsfák, rózsatövek nemesítésére, beteg fák gyógyítására. Napon nem olvad, hidegnek, esőnek ellentáll, bogarak nem bántják, a fát teljesen fedi, levegő nem hatol át rajta. Kapható (9.) (18-52.)

az „I. erdélyi szab. vegyészeti gyárban“ és Tauffer Ferencz utódánál Kolozsvárt.

500 grammos doboz ára frt 1.30
 300 „ „ „ „ — 85
 150 „ „ „ „ — 45

Elismerő levelek küldettek több hazai és ausztriai gazd. akadémiák és szőlőszeti iskolák, magán kertészeti és faiskolák által. Kitiűrtve lett a bécsi, gráci, kolozsvári kiállításon dícsérő-oklevéllel, a lütti kiállításon arany-éremmel. Aradon kiállítási éremmel.

Nyomatott Gáman J. örök. könyvnyomdájában Kolozsvárt, belközép-utca, Minorita-épület.

REGALE KÁRTALANÍTÁSI KÖTVÉNYEKET,
 valamint
 ilyenekre szóló és két évi kamatszelvekkel ellátott
UTALVÁNYOKAT
 a hivatalos árfolyam alapján a legmagasabb árrban fizetem.
 Együttal bátor vagyok figyelmeztetni, hogy az 1891. év folyamán a forgalomban levő 5%-os magyar papír-járadék-kötvényeknek egy részén az utolsó szelvény kerül beváltásra. Ennek esedékessége után csupán a szelvény-utalványok benyújtása ellenében, új szelvény-ívek fognak kiadatni, melyeknek beszerzését készséggel közvetítem.

Folly Victor
 bank- és pénzváltó üzlete Kolozsvárt.
 (18.) (14-49)

Előfizetési felhívás
**AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET IRODALMI SZAKOSZTÁLYA KÖNYV-
 KIADÓ VÁLLALATA**
 IV-İK ÉVFOLYAMÁNAK 4 FÜZETÉRE.

1. „Baromfi tenyésztés“, írja Gáspár József, gazd. segéd;
2. „Csikó nevelés“, írja Czajlik István, gazd. intéző;
3. „A csalamádé termelése és bevermelése“, írja Cserhádi Sándor, gazd. akadémiai tanár;
4. „Dohánytermelés“, írja Vörös Sándor, gazd. tanintézeti igazgató.

E füzetek lehetőleg a fenti sorrendben, f. év május havától kezdve, 2-3 havi időközökben fognak megjelenni. Terjedelmük 2-3 ív lesz, a szükség szerint képekkel ellátva és olyan modorban fogják tárgyukat előadni, hogy mindenki — még a legegyszerűbb gazda is — okulhasson belőlük.

A négy füzet (= 1 példány) előfizetési ára csak **80 krajczár.**
 A füzetek könyvkereskedői úton egyelőre nem kaphatók s árak nagyobb leand.

A III-ik évfolyam négy füzetével (1. „Az építkező gazda Útatisítás ló-, szarvasmarha-, juh-istálló és sertés-ólak építésére“, írta Domokos Antal. 2. „A kukorica mivéléséről“, írta Ruisz Gyula. 3. „A gazdát érdeklő néhány káros és hasznos állatról“, írta dr. Szaniszló Albert. 4. „A házi kert“, írta Ritter Gusztáv) is szolgálhatunk még; a négy füzet ára együtt rendelve 1 frt 20 krajczár. Külön csak az 1-ső és 4-ik füzetet adhatjuk; egyiknek és a másiknak is 40 krajczár az ára.

Pénzküldeményeket kérjük „Erdélyi gazd. egylet könyvkiadó vállalata Kolozsvár, kisegítő pénztár“ czim alatt postára tenni.
 A füzetek könyvkereskedő közvetítésével is megrendelhetők.
 47 1-x **AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET KÖNYVKIADÓ VÁLLALATA.**

Módszerem az 1887-ki párisi kiállításon az arany éremmel lett kitiűrtve.

A CSIPERKE-GOMBA (champignon) tenyésztésének gyakorlati módszere.
 Írta Petriny Sándor gyak. gombatenyésztő. — Szerző kiadása.

Kapható: Budapest, IV, Múzeum-körút 35. — Ára 1 forint.

Bevezetés, Leveles gombák, A csiperke-ke-ágyak száraz lócitromból és meleg szervezése, A csiperke képződése és szá-trágyából, Csiperketenyésztés dinnye- és porodása. ugorke-ágyakban, Szárított tehéntrágya alkalmazása csiperketenyésztéshez. Különböző anyagok felhasználása és a sa- perke-ágyak földalatti helyiségekben, Csi- létrom alkalmazása, Timárcser alkalm- perke-ágyak ellátása c. írával, A takaró- zása, Csiperketenyésztés növényházakban, anyeg és víz, A gombacsira előállításának fűtött helyiségekben, szobában stb, istál- lóban, dr. Labourette modorában, A csi- perkek szedése, b. tegségek, ellenségei, eltartása, elkészítésének módjai.

Különböző módszerek csiperke-ágyak készítésére. Csiperketenyésztés szabadban, Csiper- 51. (1-8.)

Legjobbnek bizonyult, legolcsóbb fabevonó **BARTHEL** eredeti

CARBOLINEUMA

Sokáig megóv: palántákat, süvényeket, zsindefüdeleket, kocákat, kerti és gazdasági eszközöket stb. rothadástól, gombáktól, és rovaroktól; azoknak csinos barna színt kölcsönöz és 3-4-szeres tartósságot ad. Prospect. szab. 5 kiló postán 1 frt 50 kr; 100 kiló 16 frt Bécsből. — Minőségben felülmulhatatlan.

A házi gombák pusztítására lakószobákban cs. és kir. szabadalmazott

ANTIMERULION:

10-évi felelősség mellett, szagmentes, a fát tűz ellen védi. 5 kiló postán 1 frt 80, 100 kiló 30 frt Bécsből.

Továbbá legjutányosabban szolgál: vasmázzal, fedélpapírral, szabadalmazott sűrű kátránnyal, köröm- és bőrszírral stb.

MICH. BARTHEL et COMP., Bécs, X., Keplergasse 20.
 49. (1-10.) (Alapított 1781.)